

Aan

Gemeenschappelijke Regeling
Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 166
3300 AD Dordrecht

Datum ...

Ons kenmerk ...

Betreft Dordtse zienswijze - begroting 2026 en jaarstukken 2024 GR DG&J ZHZ

Raadsgriffie

Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078

F (078) 770 8080

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

E.S.C. de Koning

T 14078

E esc.de.koning@dordrecht.nl

DOSSIER

Afschrift:

- Stad, E.S.C. de Koning
- Clustermanager D. Hoogland
- VBO/P&C, J.M.L. Esser

Geacht bestuur,

U heeft op 15 april jl. aan de gemeenteraden van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid gevraagd om uiterlijk 19 juni a.s. hun zienswijze te geven op de begroting 2026 en de jaarstukken 2024. In deze brief geven we u onze Dordtse zienswijze.

1. Inleiding

In uw kadernota 2026 lezen wij dat de maatschappelijke vraag toeneemt. Meer jeugdigen doen een beroep op jeugdhulp. Bij Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS), Veilig Thuis (VT) en de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) nemen de meldingen toe. U heeft uiteengezet welke formatie nodig is om, zonder bestuurlijke keuzes en beleidswijzigingen, die groei op te vangen en om te buigen.

We zien echter ook dat de financiële middelen en het beschikbare personeel niet meegroeien. Gemeenten hebben vanaf 2026 grote financiële uitdagingen door de terugloop in rijksmiddelen. De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (GR DG&J) maakt een fors deel uit van onze totale begroting. Daarom moeten we de taken van de GR DG&J kritisch bekijken.

Om grip te krijgen op de kosten lopen er bestuursopdrachten van het Algemeen Bestuur en zijn impactanalyses door u opgesteld. In de impactanalyses zijn scenario's geschetst die op hoofdlijnen neerkomen op:

- het terugdringen van het aantal meldingen c.q. het lokaal afvangen van meldingen
- het toekennen van meer middelen om de groei op te vangen
- het maken van keuzes in (het niveau van) dienstverlening

Stevige keuzes zijn nodig. Wij zien in dat dit gevolgen heeft voor onze inwoners en maatschappelijke partners. Hierop willen we inspelen door in de eerste plaats een beroep te doen op de rol van ouders zelf. Ook willen we een betere samenwerking realiseren met onze lokale teams (bij Dordt Sociaal). Zo houden we samen oog voor onze inwoners die hulp nodig hebben. Waar mogelijk willen we inwoners verwijzen naar informele vormen van ondersteuning en/of willen we de problemen normaliseren. We hebben veel vrijwilligers die opvoedondersteuning of een luisterend oor bieden. Bijvoorbeeld bij Buurtgezinnen, Home-Start en Moeders Informeren Moeders.

Ombuigingen

Datum ...
Ons kenmerk ...

U heeft een taakstelling van 8% verwerkt in de begroting voor de organisatieonderdelen LVS, GGD en VT. Wij bedanken u voor het actief meedenken en het begrenzen van de kosten voor gemeenten. Aanvullend daarop hebben wij in onze perspectiefnota 2025 [diverse ombuigingen](#) opgenomen, zoals aanpak fraude in het zorgdomein en een taskforce passende zorg. Wij vragen om uw hulp om deze en komende ombuigingen op uw beleidsterreinen te realiseren. Ook kijken we uit naar de resultaten van de bestuursopdracht die de DG&J heeft om bij te dragen aan de bezuinigingsopgave van de gemeente. De uitwerking daarvan moet meer omvatten dan de taakstelling die is doorgevoerd. Wij vragen u concreet om:

- kritisch te kijken naar opgaven waar afgelopen jaren geld overbleef, zoals de opgave *Samen voor Gezond*. Zo stelt u gemeenten in staat om zo scherp mogelijk te begroten.
- wettelijke taken en plustaken in beeld te brengen en zo het Algemeen Bestuur in staat te stellen om in de dienstverlening bij te sturen. Wij vragen u om de keuzes in de dienstverlening zowel bestuurlijk als ambtelijk goed af te stemmen. Ook het monitoren vinden we belangrijk. Keuzes binnen de werkzaamheden van de DG&J kunnen in onze ketensamenwerking doorwerken, waardoor de druk bij lokale partners groter wordt.

2.1 Begroting 2026 - onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd

Voor de begroting 2026 hanteert u de begroting 2025 plus indexatie als kader. Hoewel we sturen op kostenbeheersing zorgt de indexatie van lonen en materieel ervoor dat een structurele verhoging van de inwonerbijdrage nodig is (€1,049 miljoen). Hiermee stemmen we in. Verder heeft u de effecten van de bestuursopdracht Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten, het beleidsvoorstel suïcidepreventie en de kosten van de Privacy Officer verwerkt. In aanvulling hierop doet u een aantal voorstellen in de begroting. Wij zetten hieronder uiteen of we al dan niet daarmee instemmen.

Wij gaan akkoord met de structurele uitbreiding van Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten

De kosten voor LVS stelt u structureel bij naar aanleiding van de regionale bestuursopdracht. Op basis van deze bestuursopdracht is gekozen om 15,5 fte toe te kennen. Daarom vraagt u om de gemeentelijke bijdragen op regioniveau met € 256.284 structureel te verhogen. Dit betekent dat wij de incidentele bijdrage van 4,6 fte in 2023, 2024 en 2025 bijstellen naar een structurele uitbreiding van 2,6 fte vanaf 2026. We zijn ons er bewust van dat we daarmee kiezen voor een smalle variant van het uitvoeren van de leerplichttaken. We willen dat leerplicht de focus legt op meldingen boven de wettelijke norm (bij 16 uur in 4 weken verzuim of meer). Deze laten op dit moment een lichte daling zien. Tegelijkertijd zien we dat meldingen waarop geen wettelijke meldplicht rust, stijgen. Vroegsignalering en preventie zijn wenselijk om verergering van problemen te voorkomen. Daarom maken we met onze partners afspraken over de preventieve inzet op verzuim. Dit moet ertoe leiden dat er minder verzuimmeldingen binnenkomen en minder vrijstellingen worden afgegeven.

Binnen het programma Dordt West zet de gemeente Dordrecht extra leerplichtconsulenten in. Hiertoe krijgt u een extra bijdrage, maar we betalen ook een deel van onze reguliere inzet (fte) hieruit. Leerplichtconsulenten werkten immers al in dit gebied. Wij vertrouwen erop, dat u dit in de begroting corrigeert.

Wij gaan akkoord met de incidentele inzet bij Veilig Thuis

Datum ...
Ons kenmerk ...

Voor Veilig Thuis Jeugd vraagt u een inwonerbijdrage van € 421.302 op regioniveau (incidenteel 4,5 fte). Aanvullend daarop geven centrumgemeenten Hoeksche Waard en Dordrecht een incidentele subsidie van € 105.325.

Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd kritisch naar. Omdat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Kadernota 2026 heeft besloten om voor 2026 de nullijn (begroting 2025 inclusief indexering) te hanteren, is de druk om scherpe keuzes te maken gestegen. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams.

Wij verzoeken u dringend om hierin de samenwerking met de gemeente en de lokale teams proactief te zoeken om gezamenlijk tot een goede werkwijze te komen. We zien dat niet alleen op dit vlak, maar binnen het hele sociale domein, veel meer gevraagd wordt van onze lokale teams. Wij verwachten dan ook dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. In dit kader zijn we blij met uw deelname aan de proeftuin in Dordt West waar u vanaf 1 april jl. samen met Dordrecht Sociaal, aantal casussen samen triageert. We verzoeken u de geleerde lessen uit die proeftuin te gebruiken in de verdere samenwerking met het lokale team.

Naast een versnelde overdracht van casussen naar de lokale teams verzoeken wij u, samen met ketenpartners zoals de politie en de raad van de kinderbescherming, ook andere oplossingsrichtingen te onderzoeken die leiden tot een afname van de druk op de organisatie.

Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijk van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Wij hebben vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons proactief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid.

Wij willen op een later moment de bijdrage voor suïcidepreventie bepalen

U stelt voor om € 259.240 te alloceren voor de aanpak van suïcidepreventie óf een nader te bepalen deel daarvan. Wij constateren dat het Rijk deze regeling nog concreet moet maken. Wij weten niet precies hoeveel geld er beschikbaar komt voor het uitvoeren van deze nieuwe wettelijke taak. Ondertussen werkt de DG&J samen met de gemeenten proactief uit wat we zowel regionaal als lokaal aan suïcidepreventie willen doen.

Datum ...
Ons kenmerk ...

Wij kunnen de lijn volgen om ook regionaal samen te werken en zo de expertise te bundelen. Maar wij vragen u om eerst aan de raden een (inhoudelijk) voorstel voor te leggen of en zo ja welke taken van de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie zij willen delegeren aan de DG&J. Voordat het Algemeen Bestuur van de DG&J hiervoor middelen in de begroting opneemt. Op basis van dit voorstel kunnen de benodigde middelen beschikbaar gesteld worden. Wij vragen het AB tot slot om, bij het delegeren van taken, die taken doelmatig uit te voeren en hiervoor de minimaal extra benodigde middelen aan te vragen. We willen daarbij binnen de bandbreedte van de rijksmiddelen blijven.

Wij gaan nog niet akkoord met het onttrekken van €114.066 uit de bestemmingsreserve voor Mentale Gezondheid

U stelt voor een bedrag van € 114.066 te onttrekken uit de bestemmingsreserve voor Mentale Gezondheid. Door het ontbreken van een concreet voorstel voor de besteding van deze middelen kunnen we niet akkoord gaan met het onttrekken van dit bedrag uit de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid.

Wij gaan akkoord met de incidentele formatie bij het Meldpunt Zorg en Overlast

Voor het Meldpunt Zorg en Overlast vraagt u een totale inwonerbijdrage van € 145.964 op regioniveau (incidenteel 1 fte). Wij stemmen in met het incidenteel financieren van 1 fte bij het Meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen. Wij vinden het van belang om op regionaal niveau met de DG&J verder te werken aan duurzame afspraken met betrekking tot het takenpakket OGGZ en daarbij passende financiering.

Wij gaan akkoord met de structurele kosten voor de Privacy Officer

U vraagt een structurele bijdrage van € 115.000 op regioniveau voor de Privacy Officer. Wij gaan hiermee akkoord. Zo wordt de functie van Functionaris Gegevensbescherming en de functie van Privacy Officer volgens de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens gescheiden.

Overige kanttekeningen/opmerkingen

Pandemische paraatheid en seksuele gezondheid

Het rijk heeft in de voorjaarsnota 2025 de voorgestelde bezuiniging op pandemische paraatheid niet gecorrigeerd. Wij hanteren als uitgangspunt dat u voor de begroting 2026 binnen de middelen moet blijven die het rijk beschikbaar stelt. Wij verwachten van u dat u deze ontwikkelingen volgt en waar nodig de personele inzet aanpast in 2026. Ook op het gebied van seksuele gezondheid is de rijksbijdrage onduidelijk. Daarvoor hanteren wij hetzelfde uitgangspunt.

Oog voor werkdruk

We zien in dat we veel vragen van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Daarom willen we kijken naar onze eigen rol in relatie tot de beheersbaarheid van maatschappelijke groei. Wij willen oog houden voor de werkzaamheden en werkdruk van onze leerplichtambtenaren, medewerkers bij Veilig Thuis en medewerkers bij het Meldpunt Zorg & Overlast. Lokaal vinden we dit ook van belang bij Dordt Sociaal. Het

Datum ...
Ons kenmerk ...

spanningsveld tussen maatschappelijke groei en beperkte middelen is in 2026 urgent.

2.2 Begroting 2026 - onderdeel Serviceorganisatie Jeugd ZHZ

Net zoals in de begroting 2025 en het meerjarenperspectief heeft u ervoor gekozen om zowel geen groei ten opzichte van 2025 als geen besparingen op te nemen voor de begrote jeugdhulputgaven vanaf 2026. We zijn hier geen voorstander van. Wij vragen u de reële groei te ramen op 2,4% conform de [CPB ramingen](#) 2027-2033 en daarnaast in te zetten op ombuigingen en verschuiving naar het voorveld.

Wij vragen u om besparingen/ombuigingen op te nemen

Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp

Binnen het verbeterprogramma worden nieuwe contracten met jeugdhulpaanbieders afgesloten met aangescherpte criteria, werken we gezamenlijk aan een scherpere afbakening van jeugdhulp en werken we lokaal aan een meer integrale, gerichte toegang tot jeugdhulp. De verschillende maatregelen zullen zowel de kwaliteit van de geboden jeugdhulp verhogen als financiële besparingen opleveren. We vragen u de besparing per maatregel door te rekenen en te verwerken in de definitief vast te stellen begroting 2026, en de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Zo werken we met elkaar toe naar de situatie 'geen groei - wel besparingen'. Dit is noodzakelijk om de jeugdhulputgaven, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden.

Rechtmatigheidsonderzoeken

In 2025 is uw dienst gestart met rechtmatigheidsonderzoeken. Wij verwachten dat met deze verscherpte blik middelen gerestitueerd kunnen worden en zorgaanbieders zorgvuldig(er) omgaan met het declareren van prestaties/kosten. Wij ramen, dat de aanpak zorgfraude jaarlijks € 375.000 aan netto-besparing (lees: kostenreductie) voor Dordrecht kan opleveren.

Graag vernemen we welk besparingspotentieel door rechtmatigheidsonderzoeken u voor ogen heeft. We vragen om in uw begroting 2026 alvast rekening te houden met een besparing. We achten de kans op een positieve evaluatie van de rechtmatigheidsonderzoeken erg groot.

Jeugdhulp naar voren

Onder de noemer *Jeugdhulp naar voren* zijn we in 2025 een pilot gestart, waarbij Dordrecht Sociaal beschikkingsvrije jeugdhulp biedt. Die hulp is meer dichtbij, integraal en groepsgericht. We verwachten hiermee een kwalitatieve verbetering van de geboden hulp en mogelijk een financiële besparing. In 2026 willen we deze basishulp van Dordrecht Sociaal uitbreiden. We beogen met name de instroom op de producten begeleiding specialistisch, begeleiding regulier, begeleiding basis en behandeling Jeugd- & Opvoedondersteuning uit inkoopsegment 4 vanaf 2026 te laten afnemen. Het gaat dan om de afbouw van het aantal doorverwijzingen vanuit Dordrecht Sociaal naar de regionaal gecontracteerde jeugdhulp, omdat Dordrecht Sociaal meer jeugdigen zelfstandig kan ondersteunen in samenhang met de gezinssituatie. Daarnaast richten we ons op het normaliseren en verwijzen we door naar algemene voorzieningen zoals het jongerenwerk. Vooralsnog ramen we hiervoor een schuif met een bandbreedte tussen €1 mln. en €3 mln. van de regionale zorgmarkt naar de lokaal georganiseerde jeugdhulp vanaf 2026.

Datum ...
Ons kenmerk ...

We willen realistisch begroten. Vandaar dat wij graag met u het overleg aangaan, zodat het college - bij voorkeur in het 3e kwartaal 2025 - een meer gedetailleerde berekening van de verwachte omvang van deze schuif kan bepalen. Ook vragen wij u om de kosten van de regionale zorgmarkt vooralsnog te verlagen met €1 mln. in/vanaf 2026. Zodat we daadwerkelijk onze lokaal georganiseerde jeugdhulp vanaf 2026 kunnen uitbreiden. Onze ambtenaren maken graag met de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en met Dordrecht Sociaal afspraken over het realiseren van deze ombuiging.

Meerjarenbegroting in relatie tot de Hervormingsagenda Jeugd

Nadat u uw begroting heeft opgesteld, heeft het Rijk de Voorjaarsnota gepubliceerd. Daarin zijn adviezen van de commissie van Ark verwerkt. Mede op basis hiervan is besloten om de korting op het gemeentefonds voor de Hervormingsagenda Jeugd met twee jaar uit te stellen. Echter in de jaren daarna zijn extra kortingen op het gemeentefonds opgenomen. De commissie van Ark en het Rijk geven aan dat de beoogde maatregelen nog niet voldoende geïmplementeerd zijn en gemeenten hierin ook rol hebben. Wij vragen u, daar waar het binnen uw mogelijkheden ligt, voortvarend bij te dragen aan het realiseren van de Hervormingsagenda Jeugd en de daarmee beoogde besparingen. Ook vragen wij u te rapporteren op alle inspanningen, zodat wij richting het Rijk kunnen aantonen dat wij als gemeente het maximaal mogelijke hebben gedaan om de Hervormingsagenda te realiseren. Het Rijk heeft ook twee nieuwe maatregelen opgenomen, namelijk de invoering van een eigen bijdrage en het verkorten van de trajectduur. Wij vragen u deze twee maatregelen taakstellend op te nemen in uw meerjarenbegroting conform de bedragen die voor onze regio gelden (in afwachting van een wetswijziging van het Rijk).

3.1 Jaarstukken 2024 - onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd

Allereerst complimenteren we u voor uw inzet het afgelopen jaar. Het stemt ons tevreden dat veel van de gestelde normen zijn behaald. Daar waar er aandachtspunten waren, heeft u impactanalyses (VT, OGGZ en LVS) en de kadernota 2026 opgesteld. Om zo de puzzels in de uitvoeringspraktijk inzichtelijk te maken. Wij zien dat hier hard aan gewerkt is en bedanken u hiervoor.

U sluit 2024 af met een positief jaarresultaat van € 1.147.995. U stelt voor om dit resultaat als volgt te bestemmen:

- € 350.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve mentale gezondheid
- € 797.995 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Bestemmingsreserve mentale gezondheid

U stelt voor om € 350.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor Mentale Gezondheid. Hier stemmen wij mee in gezien de maatschappelijke urgentie rondom dit vraagstuk. Vanwege de lokale bezuinigingen waar gemeenten voor staan zijn we wel kritisch op het bestedingsvoorstel. Het ontbreekt op dit moment aan een concreet en regionaal gedragen plan voor de aanpak van mentale gezondheid. We zien meerwaarde in een regionale aanpak als de middelen ten goede komen aan de uitvoering van interventies gericht op het versterken van de weerbaarheid van onze jeugd. De aanpak moet ook verrijkend zijn op bestaande inzet en een bijdrage leveren aan het normaliseren. Daarom spreken wij ons nog niet uit over het onttrekken van budget aan de reserve.

Datum ...
Ons kenmerk ...

3.2 Jaarstukken 2024 - onderdeel Serviceorganisatie Jeugd ZHZ

Voor het onderdeel Serviceorganisatie Jeugd ZHZ zijn de lasten op regioniveau € 3.010.000 lager dan de laatst vastgestelde begroting 2024 (= 1e bestuursrapportage 2024) maar toch € 13.819.000 hoger dan de primaire begroting 2024. We begrijpen dat de hoeveelheid inzet van jeugdhulp, de soort benodigde jeugdhulp en daarmee samenhangende kosten, op voorhand lastig in te schatten zijn. Dit geldt ook voor (niet te beïnvloeden) prijsstijgingen en landelijke ontwikkelingen. Toch vragen we u om zo realistisch (ook qua verwachte volumegroei) mogelijk te begroten.

Het jaar 2024 was een dynamisch jaar. Denk aan de regionale vertaling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de afbouw van JeugdzorgPlus, de opbouw van alternatieve kleinschalige woonvoorzieningen en de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop als onderdeel van het regionale verbeterprogramma beschikbare en betaalbare hulp. Helaas werpen al deze regionale maatregelen financieel nog onvoldoende vruchten voor onze gemeente af.

U heeft mooie financiële resultaten behaald door uw inzet rondom het woonplaatsbeginsel en het verrekenen van bijbehorende kosten, waarvoor dank.

Bestemmingsreserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Het gerealiseerde resultaat 2024 wordt iets vertekend, omdat het Algemeen Bestuur eind 2024 een akkoord heeft gegeven om vrijvallende middelen ad € 199.961 bij de Gecertificeerde Instellingen - via een bestemmingsreserve - in te zetten voor het [Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming](#). Ofschoon wij ons inhoudelijk hierin kunnen vinden, vragen wij u om voortaan besluitvorming over bestemmingsreserves bij de jaarstukken op te nemen. De raad kan dan een zienswijze hierover uitbrengen. En het komt de transparantie ten goede.

3.3 Jaarstukken 2024 - Accountantsverklaring

Bij de jaarrekening 2024 is nog geen goedkeurende controleverklaring van de accountant gevoegd. Het spreekt voor zich, dat u eventuele substantiële afwijkingen tijdens deze controle communiceert met de deelnemende gemeenten.

4 Tot slot

Wij maken van de gelegenheid gebruik om de recente [besluitvorming over opheffen/herinzetten van bestemmingsreserve Frictiekosten uittreding Leerdam/Zederik](#) aan de orde te stellen. Wij zien dat u de (her-) inzet van de vrijvallende middelen voor huisvesting, vitaliteitsprogramma's en HR-personeel niet ter zienswijze aan de raden heeft voorgelegd. Uit oogpunt van transparantie en onze kaderstellende rol hadden wij dit van u verwacht. Wij verzoeken u om te verhelderen welke afweging u daarin heeft gemaakt.

Wij zien uw reactie op onze zienswijze met vertrouwen tegemoet.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Dordrecht,

Datum ...
Ons kenmerk ...

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

N. Mol